

IZ SONČNE ZAMBIJE

LETO 10 Št. 2
LUSAKA 13 APRIL 1979

Mir in blagolov
ob prafnikih Vstajenja

Vam Felij:

Radko Rudič
Branica Rouso Jže Kovtar
Ljilje Adgrajšek Jona Škerč
Kvintina Melakar Jže Kokalj
Jže Gmíč Jazek Mujdrica
Miha Brebenšek Jazek Melakar
Stanko Rozman Jona Banišar

SPET V KIZITU

Ko sem se vrnil v župnijo Kizito (Lusaka), sem se znašel sredi zelo razgibanega farnega zivljenja. V božični številki sem omenil, da je prebivalcev v župniji zelo veliko (nihče ne ve, koliko jih je, gotovo pa čez 70.000) in da bo treba misliti na graditev cerkve v novih predmestjih. Nikoli se nisem smatral za gradbenika in nisem mislil, da bom kdaj gradil cerkev. To bi raje prepustil Kokalju ali Tomažinu. Toda potreba je prevelika in sem zagrabil za delo.

Dobil sem gradbeni prostor, kupil ogrodje za streho in nekaj gradbenega materiala. Začel sem se pogajati z vodno upravo. Z elektriko ne bo težav, ker je napeljana do bližnje gostilne. Graditi bomo začeli, ko bo voda napeljana.

Rad bi videl, da bi cerkev v glavnem zgradili ljudje sami. Potem jo bodo tudi cenili in obenem cenili vse, za kar bo cerkev pričevala.

Naša župnija je razdeljena na 30 malih krščanskih občestev. Vsako občestvo je kakor župnija v malem. Voditelji občestev so se dogovorili, da bo vsaka družina prispevala svoj dar vsak mesec. Tudi katehumeni so del občestva. Letos imamo okrog 500 odraslih pripravnikov na krst.

Zelo me veseli, da ljudje tako radi molijo. V postu napolnijo cerkev za križev pot. Sami so organizirali duhovne vaje. Pet fantov sem poslal v semenišče, več deklet k sestram.

Teško je, da sem edini duhovnik na tej veliki župniji. Trenutno je pri meni hrvaški jezuit Ivica Gerovac, ki je na dvomesečni praksi pred odhodom v Mumbwo, kjer bo misijonaril s Stanikom. Ivico sem poznal že v Zagrebu, kjer sva se navduševala za misijone. Najprej bova z mašno daritvijo obiskala vse naše male krščanske skupnosti.

Vse prijatelje pozdravlja
Janez Mlakar

POGOVOR

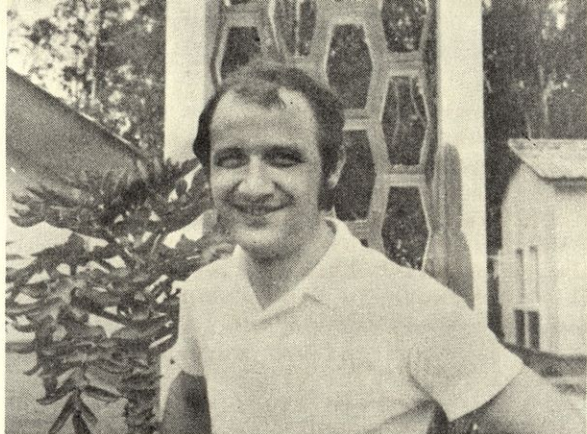
z br. Jožetom Rovtarjem je vedno prijeten. Jože je nasmejan, preprost, poln dobrote in se pogovarja, kakor da nima večjih problemov. Ob prazniku sv. Jožefa je prišel v Lusako, kjer smo se zbrali k praznovanju godov in rojstnih dnevov, ki jih praznujemo v marcu.

Nič se ni pritoževal, čeprav vsi vemo, da ni lahko biti ekonom bogoslovja in skrbeti za sto ljudi v dneh ekonomske stiske. Povedal je, da so po dveh letih dobili nazaj deset krav, ki jih je ukradel eden od delavcev v bogoslovju. Zdaj premišljuje, kako bi zavaroval kokoši, da jih ne odnesejo, predvsem pa, kako bi povečal in preuredil kuhinjo za družino, ki je vsako leto večja - septembra pričakujejo kar petdeset študentov prvega letnika bogoslovja. Posebno težko je dobiti dovolj veliko posodo. Staro peč popravlja že tri leta, ker ni nedomestnih delov. Potrebovali bi velik hladilnik. Nabavlja cevi za vodovod, spet brez uspeha, ker jih - ni nikjer. Vodo pa nujno rabijo tudi za vrt in sadovnjak, saj je Jože nasadil banane, pomaranče in drugo sadje.

Pri svojem delu se srečuje z vsemi zambijskimi škofi: sedem je Zambijcev, dva sta evropejca. Veseli ga, da bodo letos imeli 20 bogoslovcev, ki bodo prejeli nižje redove. S posebnim zadovoljstvom pa se spominja potovanja v Sveto Deželo skupaj z br. Dilberjem, hrvaškim misijonarjem v Lusaki.

Trije misijonarji, ki so najbolj oddaljeni od Lusake, bolj redko pridejo v glavno mesto: Barica Rous, Radko Ruđer in Miha Drevenšek. Radko je na področju, kjer se je pojavila nevarna spolna bolezen, ki ni prizanesla celo nekaterim na misijonu. Mihi so dali veliko župnijo (40.000) v mestu Ndola, ki je drugo najpomembnejše mestno v Zambiji. Njegov naslov:

Fransiscan Centre
Box 992
NDOLA - Zambia

Miha Drevenšek

Janez Mujdrica se v Torontu pripravlja na mašniško posvečenje, Jože Grošelj pa na vrnitev v Zambijo. Z njima je tudi Lojze Podgrajšek, ki vneto študira teologijo.

Jože nam želi miru: "Naj se prepoče, vsi oblaki vsaj dva tisoč milj naokoli in naj bodo nemiri od tam pregnani." Jože študira metode javnega obveščanja, obiskuje predavanja o pripravljanju radijskih programov in se zanima za delo pri TV.

Vse tri bo obiskal Lovro Tomažin, ki preživlja svoj oddih pri mami v Buenos Airesu. V maju bo na obisku pri svoji sestri v Sloveniji, nakar se vrne v Lusako.

Lojze Podgrajšek

VRAC V ZADREGI IN SE NEKDO

Bralcem SZ ja znano, da je župnija Mumbwa zelo razsežna. Morda vedo tudi to, da je v njej del narodnega parka Kafue. Lahko si tudi mislijo, da imano kakšnega vrača. Vse to je res. Ne vedo pa še, kako je ta vrač prišel v zadrego. Takole se je zgodilo.

Poglavar ..., ki je tudi poglavar mesta, je zbolel. Šel je k zdravniku, toda zdravila niso pomagala. Zato se je obrnil na vrača C.... Ta je res prišel, saj sta se že od nekdaj poznala. Predpisal mu je razna zelišča, bral iz sv. pisma, čeprav sam ni kristjan. Bolezen pa se ni vdala. Pa predpiše vrač poglavarju, da mora svoje žene (je mnogoženec) pustiti na miru za določeno dobo. Ta zadnji nasvet, skupaj z vsemi drugimi, je pomagal. Poglavar se je bolje počutil in ozdravel.

Medtem ko je poglavar živel samotarsko življenje, v želji da ozdravi, je ena od njegovih žen dobila otroka. Vrač je bil v zadregi...

Poglavar je sklical sosednje poglavarje, jim razložil svoj položaj, na koncu pa jih je zaprosil: "Pomagajte mi, da se rešim vrača C...." Pomagali so mu. Vrač je odšel lansko jesen.

Novembra meseca pa so začeli levi ubijati poglavarjeve krave, vsak teden po kakšno. Leve so slišali in tudi v časopisih so pisali, da so levi ob mestu. Trije policaji in štiri lovci so šli oboroženi nad leve. O levih pa ne duha ne sluha, čeprav so krave kar naprej izginjale. Tudi sledovi levjih cap in krempljev so bili očitni.

Ljudje so začeli govoriti, da je leve poslal duh izgnanega vrača. Vračev duh jih sčiti in skriva. Dvajset krav so levji kremplji razmesarili do februarja letos. Po maši pa pride k meni eden od župljanov in mi pove, da je lev napadel junca, ga odnesel in v grmovju za vasjo požrl. Kmetje so v strahu za živino. Ponoči kurijo ogenj ob stajah in trepetajo pred zvermi.

Poglavar se boji in lovci tudi, saj vsi verjamejo v vračevo skrivnostno moč. Obljubil sem, da grem nad leva, če mi preskrbijo primerno puško.

Kako se bodo dogodki razvijali - pa
prihodnjič.

Stanko

*Spomin na obisk p. Šefa v Luski. od leve: Lojze
Podgrajšek, Stanko Rozman, Jože Rovtar, Marijan
Šef, Jože Kokalj, hrvalki misijonarki Emica in Ivanka*

DRAGI PRIJATELJI,

ko sem bila na oddihu, sem srečala
veliko dobrih ljudi - vsem prav
prisrčna hvala in Bog naj vam obilo
poplaca!

Po vrnitvi sem potrebovala kar
precej časa preden sem našla trdna
tla. Ne vem, kaj je bilo krivo: ali to, da
se mi je predobro godilo med vami, ali
pa to, da ste me toliki vabili, naj
ostanem doma. No, zdaj sem spet tu med
svojimi gimnazijci in sem vesela, da
sem se vrnila.

Iskreno pozdravljeni od
Kristine.

SPALNA BOLEZEN V litanijah vseh
svetnikov prosimo Boga, da nas reši
kuge, lakote in vojske. V dolini
Katondwe, kjer misijonari Radko Rudež,
bi molitev lahko takole spremenili:
Ce-ce muhe, lakote in vojske - reši
nas, o Gospod! Dolina je 300 km oddal-

jena od Lusake in delno odrezana od prestolnice zaradi sovražnosti v sosednji Rodeziji. Tudi misijonarji so v nevarnosti zaradi min, ki so položene na nekaterih poteh. Dolina je že nekajkrat doživela rodezijske vdore in postala področje oboroženih spopadov.

Vojska prinaša pomanjkanje, v dolino Katondwe pa je zadnje čase vdrl še en sovražnik - muha ce-ce, ki prenaša spalno bolezen. Veliko ljudi je zbolelo, med njimi tudi del misijonskega osebja.

Muh ce-ce sem se zelo bal, ko so me pikale na poti po misijonu Mumbwa, dokler me zdravnik ni potolažil: "Od tisoč muh je le ena res nevarna. Mene so opikale, da je bilo joj. Če jo dobiš, te bomo pa pozdravili."

Spim sicer rad, ne bi pa rad tekel v gozd in tam za vedno zaspal. Tako se baje godi tiskim, ki zbole in ker se ne zdravijo, jim bolezen uniči mišična tkiva. V polsnu tečejo na "varno" in v samoti umro.

Radko Rudež med ruševinami prve cerkve v Kapocho

V dolini Katondwe se je spalna bolezen nekoč redno pojavljala. Po drugi svetovni vojni je oblast ukazala, naj se prebivalstvo doline preseli drugam. Poljski misjonar p. Waligura pa je bil zaljubljen v dolino in je hotel pomagati ljudem. Zaobljubil se je, da bo zgradil Mariji v čast kapelo na hribčku in tam vsako soboto maševal. Pridobil je lovce, da so postreljali opice v misijonu (opice so namreč prenašalke bolezni), s pomočjo domači-

nov je požgal travnato savano, šolarjem je dajal škatlice od vžigalic in kdor mu je vrnil škatlco napolnjeno z muhami ce-ce, je dobil denarno nagrado.

Nevarne muhe so se tako rešili in oblast je prebivalstvu dovolila, da ostanejo. Pater je zgradil kapelico na gričku, ki so ga imenovali Kalvarija, in tam maševal vsako soboto do svoje smrti.

Nasledniki so mašo opustili (p. Rudež pravi, da moramo stare navade spoštovati). Opice so se spet razmnožile. Zaradi nemirnega obmejnega področja je dolina manj zavarovana pred muho ce-ce.

Stanko

Cerkev sv. Ignacija

KAJ JE NOVEGA PRI IGNACIJU?

V maju bosta minili dve leti, odkar sem prevzel skrb za župnijo sv. Ignacija. Pomaga mi ameriški sobrat p. Peter. Naš prijatelj g. Skoda z Bleda, p. Berden in drugi me spodbujajo, naj pišem o svojih doživetjih in načrtih... Ko bom prihodnje leto prišel na oddih v domovino, bi rad izdal drugo knjižico "Iz sončne Zambije" (prva je izšla 1972). Hvaležen bom prijateljem, ki mi bodo svetovali, o čem naj pišem, na katera vprašanja odgovorim, da bodo s knjigo zadovoljni. Torej se priporočam za nasvete.

Dvanajst let sem že v lusaški nadškofiji. Ko spremljam delo na župnijah, sem vedno bolj prepričan, da ima vsaka župnija svojo posebno podobo, da so torej župnije zelo različne. Podeželjske so različne od mestnih, predmestne od onih v središču mesta.

Zelo težko je pisati o župniji sv. Ignacija, ker se bojim, da bi njene probleme bralci lahko posplošili in si tako ustvarili napačno podobo o misijonskem delu.

Pri Ignaciju - v srcu Lusake - ni muhe ce-ce, ni 500 katehumenov, ni 30 malih občestev, ni potrebe po gradnji novih cerkva, ni posebnih materijalnih problemov in podružnic, ni krav in kokoši in sadovnjaka, ni Babilona jezikov....

Ko sem prišel k Ignaciju, sem našel župnijo, ki je zelo drugačna kot vse druge v nadškofiji. Župnija za izobražene Zambijce in predstavnike oblasti, za belce, Azijce in Afričane iz drugih držav. Župnija s šestimi nedeljskimi mašami (pri eni nastejš več kot 200 avtomobilov), z dvema liturgičnima jezikoma (angleščina in latinščina), z enim pevskim zborom, z dvema organizacijama (katoliška ženska liga in dobrodelna organizacija sv. Vincencija Pavelskega), z osmimi jezuiti, ki so pripravljene ob nedeljah maševati in pridigati. Župnija, ki sprejema vernike iz vseh drugih mestnih župnij. Župnija, ki jo duhovniki kritizirajo, ker je pač posebne vrste in se ne zmenj preveč za pastoralne in liturgične predpise, ki se jih držijo druge fare. Župnija, ki je bogata, konzervativna in ne pozna sodelovanja z drugimi župnijami. Vseh 20 let so jo obskrbovali le jezuiti - Irci, ki stanujejo v rezidenci ob cerkvi.

Provincijal me je poslal k Ignaciju z besedami: "Vem, da ti dajem težavno nalogo."

Kaj se je dogajalo v teh dveh letih v našem farnem zivljenju? Naj na kratko omenim nekaj značilnih novosti.

Najprej smo uvedli nedeljsko mašo v domačih jezikih in organizirali pevski zbor, ki pri tej maši vodi petje

domačih pesmi. Ta masa je že pritegnila veliko preprostejših vernikov in katehumenov, tako da se tudi revni in manj izobraženi lahko počutijo "doma" v župnijski cerkvi. Večina izobraženih Zambijcev ne prihaja k tej masi.

Mladina je prevzela petje pri novi (sedmi) masi, ki smo jo začeli, da bi uvedli tudi moderne pesmi (s kitarami) in dali mladini možnost, da se uveljavlja. Za mladino smo začeli mladinski klub.

Zaročenci imajo šest tečajev na leto. (Porok 50)

Zaposlili smo katehista, ki ga prej ni bilo pri Ignaciju. Odrasle katehumene poučujemo trikrat tedensko v angleščini in domačih jezikih.

Uvedli smo nekatere liturgicne spremembe: pozdrav miru med mašo (prejšnjim župnikom to ni uspelo!), trenutke tišine po evangeliju in obhajilu, slovesen vhod v cerkev pri mašah s petjem, oznanila bereva pri vseh mašah le jaz ali Peter, bralca beril imata svoja sedeža pri oltarju, redno krščujemo le dvakrat mesečno (krstov 240), vsak mesec imamo spokorni obred, skoraj vsak dan pa koncelebracijo...

Eden od izobraženih vernikov nas je zapustil z besedami: "Vatikanski cerkveni zbor in kar zdaj delate v župniji je hudičevo delo."

Doslej smo organizirali 6 malih krščanskih občestev. Sestajajo se enkrat mesečno. Včasih imam mašo v hiši, kjer se zberejo.

Molitvena skupina moli vsak torek od 6 - 7 zvečer. Za izobražence organiziramo teoloske tečaje.

Nije se takav rodio, koji bi svima ugodio.

Vaš Jože

Br. Dilber in Janez Mujdrica

Stanko v svojem vrtu

CVETNA NEDELJA

List izdajajo **SLOVENSKI ZAMBJISKI
MISIJONARJI** Naslov:
ST IGNATIUS CHURCH
P O. Box 125
LUSAKA - ZAMBIA - AFRICA

Printed by Baptist Printing Ministry, Lusaka